Ysgrifennwch eich enw yma

Cyfenw	Enwau eraill

Dyfarniad Pearson BTEC Lefel 1/Lefel 2 Cyntaf

Rhif y Ganolfan

Rhif Cofrestru'r Dysgwr

Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Uned 1: Datblygiad Rhychwant Oes Dynol

Dydd Mercher 11 Ionawr 2017 – Bore
Amser: 1 awr

Cyfeirnod y Papur
21919G

Nid oes angen unrhyw ddeunyddiau eraill arnoch.

Cyfanswm Marciau

Cyfarwyddiadau

- Defnyddiwch inc neu feiro **du**.
- **Llenwch y blychau** ar ben y dudalen hon drwy nodi eich enw, rhif eich canolfan a rhif cofrestru'r dysgwr.
- Atebwch **bob** cwestiwn.
- Atebwch y cwestiynau yn y lleoedd gwag a ddarperir – *efallai bydd mwy o le gwag nag y bydd arnoch ei angen*.

Gwybodaeth

- 50 yw cyfanswm y marciau ar gyfer y papur hwn.
- Mae'r marciau ar gyfer **pob** cwestiwn yn cael eu dangos mewn cromfachau – *defnyddiwch hyn fel canllaw ar gyfer faint o amser i'w dreulio ar bob cwestiwn.*

Cyngor

- Darllenwch bob cwestiwn yn ofalus cyn dechrau ei ateb.
- Ceisiwch ateb pob cwestiwn.
- Edrychwch dros eich atebion os cewch amser ar y diwedd.

Trowch y dudalen ▶

©2017 Pearson Education Ltd.

P 5 5 8 0 8 A 0 1 1 2

Pearson

Atebwch BOB cwestiwn.

Rhaid ateb rhai cwestiynau trwy roi croes mewn blwch ☒. Os byddwch yn newid eich meddwl am ateb, rhowch linell drwy'r blwch ☒ ac yna rhowch groes i nodi eich ateb newydd ☒.

1 Mae'r wybodaeth ganlynol am y teulu Garcia.

Darllenwch y wybodaeth ac atebwch y cwestiynau sy'n dilyn.

> Mae Miguel yn 42 oed ac mae'n byw gyda'i bartner, Maria. Mae ganddyn nhw ddau o blant, mab, Carlos, sy'n 15 oed a merch, Ana, sy'n bump oed. Mae tad Miguel, Antonio, yn 76 oed ac yn byw yn yr ardal leol.

(a) Nodwch gyfnodau bywyd presennol Carlos ac Ana.

Tynnwch linellau i gysylltu Carlos ac Ana â'u cyfnodau bywyd presennol.

(2)

Enwau	**Cyfnodau bywyd**
	Babandod
Carlos	Plentyndod cynnar
	Llencyndod
Ana	Oedolaeth gynnar
	Oedolaeth ganol

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

Mae Carlos yn hoffi treulio amser yn chwarae tennis.

(b) Nodwch y math o ddatblygiad mae chwarae tennis yn fwyaf pwysig ar ei gyfer.

(1)

- ☒ **A** Datblygiad corfforol
- ☒ **B** Datblygiad deallusol
- ☒ **C** Datblygiad emosiynol
- ☒ **D** Datblygiad cymdeithasol

Mae Ana a'i ffrindiau yn aml yn sgipio gyda'i gilydd.

(c) Rhowch **ddwy** enghraifft o **sgiliau echddygol bras** gallai Ana eu datblygu trwy sgipio.

(2)

1 .....

.....

2 .....

.....

Mae Ana yn mwynhau gwneud posau jig-so.

(d) (i) Nodwch **un** ffordd gall gwneud posau jig-so fod o fudd (*benefit*) i ddatblygiad deallusol Ana.

(1)

(ii) Diffiniwch y term **chwarae ynysig**.

(1)

(iii) Rhowch **un** enghraifft o weithgaredd **chwarae cymdeithasol**.

(1)

(iv) Nodwch **ddwy** o fanteision chwarae i **ddatblygiad emosiynol**.

(2)

1

2

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

Mae Carlos yn 15 oed ac mae'n aelod o nifer o glybiau ar ôl ysgol.

(e) Nodwch **ddwy** o fanteision mynychu clybiau ar ôl ysgol i ddatblygiad cymdeithasol Carlos.

(2)

1 .....

.....

.....

2 .....

.....

.....

Mae Antonio yn 76 oed ac yng nghyfnod oedolaeth hwyr.

(f) (i) Rhowch **ddwy** enghraifft o **newidiadau corfforol** all ddigwydd yn ystod oedolaeth hwyr.

(2)

1 .....

.....

2 .....

.....

(ii) Rhowch **ddwy** enghraifft o **newidiadau deallusol** all ddigwydd yn ystod oedolaeth hwyr.

(2)

1 .....

.....

2 .....

.....

Miguel yw tad Carlos ac Ana. Mae wedi newid ei swydd yn ddiweddar. Mae ei swydd newydd yn talu cyflog uwch ond mae'n bellach i ffwrdd o'r cartref.

(g) (i) Esboniwch **ddwy** effaith **gadarnhaol** bosibl ar ddatblygiad Carlos o ganlyniad i swydd newydd ei dad.

(4)

1 .....

.....

.....

.....

2 .....

.....

.....

.....

(ii) Esboniwch **ddwy** effaith **negyddol** bosibl ar ddatblygiad Carlos o ganlyniad i swydd newydd ei dad.

(4)

1 .....

.....

.....

.....

2 .....

.....

.....

.....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 1 = 24 marc)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

2 Mae'r wybodaeth ganlynol am grŵp o bobl broffesiynol sy'n gweithio ym Manceinion ac sy'n rhannu tŷ.

Darllenwch y wybodaeth ac atebwch y cwestiynau sy'n dilyn.

> Mae Jenna yn 30 oed ac yn briod â Rob, sy'n 35 oed, ac sy'n gweithio fel cyfreithiwr. Maen nhw'n rhannu eu tŷ gyda dau o bobl eraill, Caz a Simon.
>
> Mae Caz, sy'n 30 oed, yn fyfyriwr meddygaeth. Mae Simon yn 31 oed ac yn fyfyriwr aeddfed.

(a) (i) Rhowch **ddwy** o fanteision rhannu tŷ i grŵp o bobl broffesiynol.

(2)

1 .....

.....

.....

2 .....

.....

.....

> Mae Caz yn ei blwyddyn olaf yn yr ysgol meddygaeth ac mae'n hyfforddi i fod yn feddyg. Mae gorffen addysg yn ddigwyddiad bywyd disgwyliedig.

(ii) Nodwch **ddau** ddigwyddiad bywyd disgwyliedig arall gallai Caz fod wedi mynd drwyddynt.

(2)

1 .....

.....

.....

2 .....

.....

.....

Mae Caz yn ei chael hi'n anodd cwblhau ei hastudiaethau. Mae hi'n defnyddio cefnogaeth ffurfiol.

(b) (i) Nodwch **ddwy** ffynhonnell o gefnogaeth ffurfiol.

(2)

1 .....

.....

2 .....

.....

(ii) Esboniwch **un** ffordd gallai'r bobl sy'n byw gyda Caz ei helpu i ymdopi â'i hastudiaethau.

(2)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

(iii) Esboniwch **ddwy** ffordd gallai cymhwyso (*qualifying*) yn llwyddiannus fel meddyg effeithio ar ddatblygiad Caz.

(4)

1 .....

.....

.....

.....

.....

.....

2 .....

.....

.....

.....

.....

.....

Mae Jenna yn briod â Rob. Mae hi'n uwch nyrs mewn ysbyty. Mae gan Jenna hunan-ddelwedd gadarnhaol.

(c) (i) Diffiniwch y term **hunan-ddelwedd**.

(1)

(ii) Esboniwch **un** ffordd mae swydd Jenna fel uwch nyrs yn rhoi hunan-ddelwedd gadarnhaol iddi hi.

(2)

Mae Rob a Simon yn ffrindiau agos a wnaeth dyfu i fyny gyda'i gilydd. Mae gan Simon barch mawr tuag at Rob ac mae'n ystyried bod Rob yn fodel rôl iddo.

(d) (i) Diffiniwch y term **model rôl**.

(1)

(ii) Esboniwch **un** fantais i ddatblygiad emosiynol Simon o gael Rob yn fodel rôl.

(2)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

Mae Rob a Jenna yn disgwyl baban. Maen nhw'n gwybod bydd hyn yn effeithio ar bob rhan o'u bywyd. Mae Jenna yn mynd i roi'r gorau i weithio. Bydd hi'n aros gartref i ofalu am y baban.

(e) Aseswch yr effaith bosibl ar ddatblygiad Rob o ganlyniad i Jenna yn aros gartref gyda'r baban a'r effaith bosibl ar ei pherthynas â Rob.

(8)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 2 = 26 marc)

CYFANSWM AR GYFER Y PAPUR = 50 MARC